Respectul pentru adevăr reprezintă începutul înțelepciunii. (Alrksandr Ivanovici Herzen)

Dreptul

ISSN 1857-3185

VINERI

12 martie 2010

Anul IX

nr. 9 (316)

8 pagini – 2,50 lei

Săptămînal juridic

E-mail: dreptul_pravo@yahoo.com

Coaliția Civică pentru Alegeri Libere și Corecte salută intenția de a modifica Codul Electoral pag. 3

4 ONG-uri cer implementarea recomandărilor ONU pag. 4

Mitropoliții la discuții cu premierul pag. 5

Comisarul pentru extindere Stefan Fuele: „Parteneriatul este o cale de a-ți alinia economia, finanțele, administrația cu o mare parte din legislația UE"

Într-un interviu, Comisarul european pentru extindere și relațiile cu vecinii, Stefan Fuele, a lăudat Guvernul Moldovei pentru reformele instituționale și a explicat cum pot beneficia moldovenii de programul „Parteneriatului Estic".

Comisarul european Stefan Fuele a spus că după Ucraina, Moldova este a doua țară dintre cele șase ale Parteneriatului Estic cu care Bruxelles-ul a început negocierea unui acord de asociere, la 12 ianuarie. Comisarul Fule a spus că speră ca foarte curînd să înceapă negocierea unui acord „aprofundat și vast" de comerț liber cu Moldova. El a mai spus că Moldova este foarte activă în programul edificării instituțiilor de care are nevoie pentru a se apropia de Uniunea Europeană, dar și în diferite proiecte multilaterale din Partenieratul Estic, de la controlul frontierelor la protecția mediului și pînă la buna gospodărire a energiei.

Moldova, a mai spus Comisarul european, este un foarte bun exemplu că o țară cu un guvern proeuropean poate fi activă și poate obține foarte multe de la Parteneriatul Estic. Fuele a spus că în curînd Guvernul moldovean va beneficia de ajutorul permanent al unui grup de nouă experți de la Uniunea Europeană și a adăugat că țările Uniunii au oferit nu mai puțin de 250 de candidați pentru acest grup restrîns.

În amplul său interviu cu corespondentul nostru la Bruxelles, Ahto Lobkajas, Comisarul european, s-a ferit să atingă subiectul unei posibile transformări a țărilor din Parteneriatul Estic în țări candidate la aderare. Stefan Fule a insistat însă că programul poate aduce țărilor beneficiare avantaje foarte mari. Comisarul european a spus că pe termen lung vecinii estici ai UE ar putea deveni membri în Spațiul Economic European (cum sînt în prezent Norvegia sau Islanda). „Parteneriatul, a explicat Fuele, este o cale de a-ți alinia economia, finanțele, administrația cu o mare parte din legislația Uniunii Europene, fără să fii membru în Uniunea Europeană."

În privința liberalizării vizelor, Stefan Fuele a spus că Georgia a încheiat deja discuțiile tehnice cu Comisia Europeană, și acordul de readmitere și de facilitare a vizelor ar putea fi trimis în curînd spre aprobare Consiliului European și Parlamentului European. Discuțiile cu Ucraina au început deja și urmează să înceapă și cele cu Moldova.

Întrebat dacă integrarea europeană a fostelor republici sovietice nu ar putea stîrni animozitatea Rusiei, cehul Stefan Fuele a spus că această problemă s-a pus odată și la Praga. Stefan Fuele a spus că pe vremea cînd Cehia se pergătea să adere la NATO și Uniunea Europeană, mulți îi spuneau că va avea de ales între Moscova și Bruxelles. Dar răspunsul cehilor a fost că nu doresc să fie puși în fața unei asemenea alegeri.

Pe de altă parte, a spus Fuele într-o aluzie la relațiile ruso-georgiene, modificarea prin forță a frontierelor la începutul secolului XXI este inacceptabilă.

Regulament UE: Viză de lungă şedere – mai multă libertate de mişcare

Un cetățean dintr-o țară terță care deține o viză de lungă ședere într-un stat membru va putea călători pe teritoriul unui alt stat membru pentru o perioadă de trei luni, în orice interval de 6 luni, în aceleași condiții ca și deținătorii unui permis de rezidență, potrivit unui regulament adoptat de curînd de Parlamentul European. Această libertate de circulație nu ar trebui să constituie un risc de securitate, devreme ce va fi introdus și un sistem de control și alertă, se arată în text. Acest regulament ar trebui să intre în vigoare înainte de 5 aprilie 2010.

Potrivit actualei legislații europene, deținătorii unei vize de lungă ședere într-unul din statele membre – cum ar fi, de exemplu, studenții sau elevii care ar dori să participe la o călătorie de studiu într-un alt stat membru, cercetătorii, anumiți membri ai familiei cetățenilor statelor terțe și cetățenilor europeni – nu pot călători într-un alt stat membru pe durata șederii lor și nu li se permite tranzitarea altor state membre la întoarcerea în țara de origine, deoarece așa este prevăzut în Convenția Schengen.

De exemplu, un student care deține o viză de studiu în Belgia nu poate merge la o bibliotecă din Olanda pentru a obține informații necesare pentru lucrarea de diplomă și nu poate participa la o excursie de studiu la Barcelona: „Este pur și simplu inacceptabil", a declarat raportorul Carlos Coelho (PPE, PT). „Acesta este un exemplu al unei situații absurde ce poate apărea".

Noua legislație prevede ca viza de lungă ședere (viza pentru un sejur mai lung de trei luni) va avea aceleași efecte ca un permis de ședere în ceea ce privește libera circulație în spațiul Schengen: cetățenii unui stat terț, deținători ai unei vize de lungă ședere eliberată de unul din statele membre, pot călători într-un alt stat membru pentru trei luni, în orice interval de 6 luni, în aceleași condiții ca și titularul unui permis de ședere.

Perioada de validitate a vizelor de lungă ședere nu va depăși un an. În cazul în care un stat membru permite unui străin să rămînă pe teritoriul său mai mult de un an, viza de lungă ședere este înlocuită, înainte de expirarea perioadei sale de validitate, cu un permis de ședere.

Niciun risc adițional de securitate

Străinii care dețin un permis de ședere valid pot circula liber, în temeiul acestui permis și al unui document de călătorie valabil, cu condiția „Să nu se afle pe lista națională de alerte a statului membru în cauză".

Normele privind consultarea Sistemului de Informații Schengen (SIS) și a celorlalte state membre în cazul unei alerte în momentul prelucrării unei cereri de permis de ședere ar trebui să se aplice și prelucrării cererilor de viză de lungă ședere. Libera circulație a titularului unei vize de lungă ședere în alte state membre „nu ar trebui, prin urmare, să constituie un risc de securitate suplimentar pentru statele membre", se arată în text.

Ce se întîmplă dacă persoana rămîne mai mult de trei luni într-un alt stat membru?

Resortisanților țărilor terțe care se află în situație de ședere ilegală pe teritoriul unui stat membru și care sînt titulari ai unui permis de ședere valid sau ai unei alte autorizații care le oferă drept de ședere, emisă de un alt stat membru, cum ar fi o viză de lungă ședere, ar trebui să li se solicite să se deplaseze imediat pe teritoriul acelui alt stat membru.

Intrarea în vigoare a regulamentului

Regulamentul, adoptat cu 562 voturi pentru, 29 contra și 52 de abțineri, ar trebui să intre în vigoare înainte de 5 aprilie, dată la care va intra în vigoare și Codul comunitar de vize.

Regulile legate de condițiile necesare pentru obținerea unei vize de lungă durată nu se vor schimba. De menționat că acest regulament nu se aplică Regatului Unit, Irlandei și Danemarcei.

Flash

Raisa Botezatu va asigura interimatul funcției de președinte al CSJ

Raisa Botezatu, vicepreşedintele Curţii Supreme de Justiţie (CSJ), care este şi preşedinte al Colegiului penal, va asigura interimatul funcţiei de preşedinte al Curţii după demiterea lui Ion Muruianu.

Decizia de a o numi pe Raisa Botezatu preşedinte interimar al CSJ a fost luată pe 9 martie de către Consiliul Superior al Magistraturii (CSM). În aceeaşi zi a fost anunţat concurs pentru desemnarea noului preşedinte. Dosarele pot fi depuse pînă la 10 mai.

Preşedintele CSJ este numit de către parlament, după ce CSM înaintează dosarele tuturor candidaţilor forului legislativ.

Deputaţii l-au demis la 5 martie pe Ion Muruianu din funcţia de preşedinte CSJ. Acesta rămîne însă să activeze în calitate de judecător. CSM i-a aplicat la 9 martie mustrare aspră pentru că la 13 februarie, la Adunarea Generală a Judecătorilor, i-a numit pe jurnalişti „cîini turbaţi, care devin periculoşi pentru societate" şi a mai spus că mass-media face reclamă unor avocaţi cînd relatează despre condamnările Moldovei la Curtea Europeană a Drepturilor Omului.

Cozile la obținerea actelor de identitate în vizorul MTIC

Cozile mari la obţinerea actelor de identitate în biroul Registru dau mari bătăi de cap. Ministrul Tehnologiilor Informaţionale şi Comunicaţiilor, Alexandru Oleinic, a efectuat recent o vizită de lucru la întreprinderile din cadrul ministerului din Bălţi.

„Sîntem la curent cu această problemă, cauzele căreia sînt, pe de o parte, o capacitate de deservire a populaţiei sub nivelul dorit, în orele de vîrf, iar pe de altă parte, cazuri de lipsă la cetăţeni a documentelor solicitate în baza legislaţiei în vigoare", a menţionat Alexandru Oleinic în cadrul întrevederii. Ministrul TIC a subliniat că „problema rîndurilor va fi soluţionată după ce „Poşta Moldovei" va începe să recepţioneze cereri pentru eliberarea actelor de identitate în toate oficiile sale".

„Noi sîntem în serviciul poporului şi, respectiv, atitudinea faţă de cetăţeni şi faţă de solicitările lor trebuie să fie una din cele mai responsabile. Rog să deserviţi cetăţenii aşa cum aţi dori să vă deservească pe voi înşivă", a subliniat Oleinic. Ministrul va efectua o serie de vizite în mai multe localităţi unde activează instituţiile subordonate MTIC.

Î.S. „Poşta Moldovei" este reprezentantă prin intermediul a 1150 de oficii poştale, iar Î.S. „Registru" – prin 96 de subdiviziuni teritoriale. Ambele oferă peste 1000 de servicii. În cadrul acestor întreprinderi sînt antrenate peste 7000 de persoane.

Noi remanieri de cadre la Guvern

Remanierile de cadre continuă la Guvern. Unul cîte unul, viceminiştrii Executivului sînt înlocuiţi. Cabinetul de miniştri a aprobat noi modificări în cadrul cîtorva ministere.

Astfel, Nina Lupan a fost demisă din funcţia de viceministru al Finanţelor, ocupînd un alt post în cadrul aceluiaşi minister. Noul viceministru al Finanţelor a fost numit Gheorghe Trocin, care anterior a deţinut funcţia de şef al Inspectoratului Fiscal din Chişinău.

Şi la Ministerul Construcţiilor şi Dezvoltării Regionale au survenit modificări. Veaceslav Guţuţui a fost numit viceministru.

Artur Buzdugan a devenit noul şef al Agenţiei Naţionale de Reglementare a Activităţilor Nucleare şi Radiologice.

Utilizezi soft piratat? Păzea, te paște pușcăria!

În Moldova, doar unul din zece computere foloseşte programe licenţiate. O spun experţii în domeniul dreptului de autor, care constată că Moldova este unul dintre lideri în Europa în ceea ce priveşte pirateria IT. Anul trecut, pentru încălcarea drepturilor de autor au fost intentate mai puţin de 50 de dosare şi numai două persoane au fost condamnate. Potrivit unui studiu internaţional al pieţei de softuri, în Moldova doar unul din zece computere foloseşte programe licenţiate. La capitolul piraterie IT sîntem pe locul trei în Europa, cu prejudicii anuale pentru firmele de software de circa 50 de milioane de dolari. Deşi legislaţia prevede sancţiuni, anul trecut doar 50 de dosare au ajuns pe rol şi numai două persoane au fost condamnate. Autorităţile dau vina pe necunoaşterea legii, dar şi pe controlul slab privind aplicarea ei. Legea sancţionează pirateria IT atît cu amenzi, cît şi cu puşcărie, în funcţie de gravitatea abaterii.

Cîteva blocuri de locuit pentru profesori universitari ar putea fi construite într-un cartier al capitalei

Primăria municipiului Chişinău propune atribuirea unui lot de pămînt cu suprafaţa de 3,9 hectare din sectorul Ciocana pentru proiectarea şi construirea unor blocuri locative, cu obiective de menire social-culturală, pentru angajaţii universităţilor de stat din capitală. Un proiect de decizie în acest sens va fi înaintat spre examinare şi aprobare la următoarea şedinţă a Consiliului municipal Chişinău. Proiectul respectiv a fost elaborat la iniţiativa primarului Dorin Chirtoacă şi a fost avizat pozitiv de către toate serviciile responsabile. Terenul va fi atribuit în folosinţa Întreprinderii municipale „Direcţia Construcţii Capitale", care de comun acord cu administraţiile universităţilor va asigura proiectarea şi construcţia blocurilor locative pentru cadrele didactice din instituţiile de învăţămînt superior.

Vlad Filat: „Lipsa reglementării și protecției eficiente a proprietății intelectuale afectează grav dezvoltarea economică a statului"

Prim-ministrul Vlad Filat a participat la inaugurarea cursului de formare continuă cu genericul „Aplicarea legislaţiei din domeniul proprietăţii intelectuale", potrivit serviciului de presă al Guvernului.

Seminarul a fost organizat de către Institutul Naţional al Justiţiei cu suportul Ambasadei Statelor Unite de la Chişinău. La el au participat jurişti, procurori şi ofiţeri de urmărire penală.

Eugenia Fistican, directorul Institutului Naţional al Justiţiei, şi-a exprimat speranţa că participanţii la seminar vor asimila informaţii utile, care să-i ajute în activitatea lor profesională. Ea a spus că proprietatea intelectuală este o componentă esenţială pentru dezvoltarea economică, menţionînd că protecţia eficientă a acestui domeniu trebuie să fie o prioritate în activitatea structurilor de resort.

Directorul INJ a mulţumit partenerilor internaţionali pentru suportul constant acordat Institutului încă de la fondarea acestuia, în noiembrie 2007.

Prim-ministrul Vlad Filat a spus că problema pusă în discuţie la acest seminar este extrem de importantă şi şi-a exprimat speranţa că participanţii se vor pătrunde de responsabilitate în activitatea pe care o practică.

Vlad Filat a adăugat că lipsa reglementării şi protecţiei eficiente a proprietăţii intelectuale afectează grav dezvoltarea economică a statului. Premierul a menţionat că, deşi Republica Moldova are cadru normativ ajustat la standardele europene şi structuri ce reglementează acest domeniu, rezultatele obţinute sînt modeste.

„În consecinţă, au de suferit consumatorii şi agenţii economici ale căror drepturi sînt încălcate", a precizat Premierul.

Vlad Filat a citat drept exemplu situaţia din domeniul mass-media, potrivit căreia unele posturi de televiziune difuzează filme piratate înainte ca acestea să fie lansate oficial.

„Acest lucru afectează nu doar producătorii de filme, ci şi instituţiile media şi consumatorii locali", a relevat Vlad Filat.

Premierul a spus că pentru a se face ordine în domeniu este necesară o abordare sistemică în ceea ce priveşte protecţia proprietăţii intelectuale şi a menţionat, în context, necesitatea elaborării şi aprobării de către Guvern a unui plan de acţiuni.

Prim-ministrul a mulţumit Guvernului SUA şi, în particular, Ambasadei SUA la Chişinău pentru ajutorul constant acordat Republicii Moldova şi a dat asigurări că suportul oferit va da rezultate.

Ambasadorul Extraordinar şi Plenipotenţiar al SUA în Republica Moldova, Asif J. Chaudhry, a menţionat că îşi doreşte foarte mult ca informaţia oferită la acest seminar să fie aplicată în practică.

Ambasadorul a spus că protecţia proprietăţii intelectuale este un subiect foarte important în SUA. Drept exemplu, Ambasadorul a menţionat apelul către naţiune al Preşedintelui SUA, Barack Obama, care a afirmat că inovaţiile sînt esenţiale pentru prosperitate şi aşa va fi şi în viitor.

„Republica Moldova este un stat mic, şi anume datorită inovaţiilor şi ideilor strălucite şi protecţiei eficiente a acestora poate obţine rezultate economice importante", a precizat ambasadorul.

Asif J. Chaudhry a spus că lipsa reglementării şi protecţiei acestui domeniu poate avea un impact negativ serios asupra dezvoltării statului.

După finalizarea părţii oficiale a seminarului, prim-ministrul Vlad Filat şi ambasadorul Asif J. Chaudhry, însoţiţi de Eugenia Fistican, au vizitat clădirea Institutului Naţional al Justiţiei.

În trei luni ne așteaptă un referendum constituțional

Pînă la 16 iunie urmează să se desfăşoare un referendum pentru adoptarea unei noi Constituţii. O decizie în acest sens a fost adoptată în cadrul unei şedinţe a celor patru lideri ai Alianţei pentru Integrare Europeană, care s-a desfăşurat pe 9 martie.

Mihai Ghimpu, preşedintele interimar a declarat că prima etapă va fi adoptarea legii cu privire la adoptarea noii constituţii, care stabileşte mecanismul de adoptare a constituţiei. În baza acestei legi, parlamentul votează constituţia pe articole, iar apoi va fi organizat referendumul. Adoptarea unei noi constituţii nu înseamnă revizuirea totală a celei actuale.

Premierul Vlad Filat a explicat că dacă va fi adoptată noua constituţie în urma referendumului, parlamentul actual îşi va duce mandatul de patru ani la bun sfîrşit. Referendumul, potrivit lui, urmează să aibă loc pînă pe 16 iunie, adică atunci cînd se împlineşte un an de la ultima dizolvare şi cînd actualul legislativ ar trebui dizolvat din nou.

Marian Lupu, liderul Partidului Democrat, a atras atenţia că adoptarea unei noi constituţii nu înseamnă numaidecît modificarea unui număr mare de articole şi a spus că AIE trebuie să facă astfel ca textul propus la referendum să fie cît mai atrăgător pentru alegător.

AIE a anunţat că va discuta cu întreaga societate proiectul noii constituţii, care va fi supusă spre dezbatere prin referendum.

Ministrul Sănătății este împotriva fertilizării în vitro

Conceperea copiilor trebuie să se facă doar pe cale naturală. Aceasta este decizia ministrului Sănătăţii, care spune că nu va permite nici în ruptul capului fertilizarea in vitro în R. Moldova. Potrivit lui Vladimir Hotineanu, în sectorul privat statul nu are controlul celulelor sexuale feminine. „Există riscul să apară traficul de ovule, ceea ce echivalează cu traficul de organe", declară oficialul.

Pe de altă parte, clinicile particulare sînt gata să atace decizia ministrului Sănătăţii chiar şi în judecătă. „Este cea mai mare prostie spusă de un oficial vreodată. În toată lumea civilizată, 90% din reproducere se realizează în instituţiile private", a precizat pentru aceeaşi sursă unul dintre reprezentanţii clinicilor private.

„Vom ieşi cu amendamente la legea sănătăţii reproductive şi atunci vom lua o decizie corectă, pentru ca în ţară să nu fie anarhie", a mai declarat Vladimir Hotineanu, decizia căruia riscă să fie atacată la CEDO de către o clinică privată.

ANUNȚ!

Consiliul Superior al Magistraturii a anunțat concurs pentru suplinirea funcției vacante de președinte al Curții Supreme de Justiție

Printr-o hotărîre din 9 martie a. c., CSM a anunţat concurs pentru suplinirea funcţiei vacante de preşedinte al Curţii Supreme de Justiţie. ***Cererile de participare la concurs se vor depune pînă la 10 mai 2010*** la Aparatul Consiliului Superior al Magistraturii (mun. Chişinău, str. M. Kogălniceanu nr. 70, tel.: 22-30-79, 22-30-76), care va oferi şi informaţii suplimentare.

Coaliția Civică pentru Alegeri Libere și Corecte salută intenția de a modifica Codul Electoral

Coaliția Civică pentru Alegeri Libere și Corecte a expediat o scrisoare comisiei parlamentare speciale pentru perfecționarea cadrului legislativ electoral, prin care subliniază necesitatea introducerii unor schimbări în proiectul de modificare a Codului Electoral.

Aceasta a luat act de proiectul de lege pentru perfecționarea cadrului legislativ electoral depus în Parlament la 26.02.2010 și salută intenția autorităților de a modifica/îmbunătăți Codul Electoral, astfel încît dezideratul alegerilor libere și corecte să devină unul realizabil în Republica Moldova. Totodată, pornind de la experiența, constatările și recomandările formulate pe parcursul campaniilor electorale din 2009, Coaliția Civică pentru Alegeri Libere și Corecte informează publicul, societatea civilă despre dialogul stabilit cu autoritățile responsabile, implicit și cu Comisia parlamentară specială pentru perfecționarea cadrului legislativ electoral și cu echipa de experți care au lucrat asupra proiectului de lege, pentru promovarea unui cadru legal care să stimuleze realizarea alegerilor libere și corecte.

Astfel, Coaliția Civică pentru Alegeri Libere și Corecte a reușit în perioada de pregătire a acestui proiect de lege să promoveze un șir de propuneri, recomandări și amendamente menite să asigure votarea peste hotare, îmbunătățirea listelor electorale, reflectarea echidistantă și imparțială a alegerilor în mass-media, realizarea eficientă a activităților de educație electorală etc. Coaliția apreciază atenția acordată de către autorii proiectului de lege propunerilor și amendamentelor propuse de către noi, mare parte dintre acestea fiind preluate în actualul proiect de lege. În aceeași ordine de idei, apreciem expunerea acestui proiect de lege de către Comisia parlamentară specială pentru perfecționarea cadrului legislativ electoral pentru dezbatere publică și consultări într-un cadru mai larg al societății civile.

Potrivit secretarului Coaliției, Nicolae Panfil, Coaliția Civică pentru Alegeri Libere și Corecte insistă asupra necesității de a examina cu atenție și de a introduce modificările de rigoare într-un șir de articole din prezentul proiect de modificare a Codului Electoral, în special cu referință la prevederile care au ca obiect de reglementare rolul observatorilor în cadrul alegerilor, desfășurarea agitației electorale, stabilirea timpilor de antenă pentru concurenții electorali și activitatea mass-media publice în campaniile electorale, desfășurarea activităților de educație electorală etc. „Coaliția Civică pentru Alegeri Libere și Corecte a transmis la 9 martie 2010 în adresa Comisiei parlamentare speciale pentru perfecționarea cadrului legislativ electoral, a Comisiei juridice, numiri și imunități și a Comisiei cultură, educație, cercetare, tineret, sport și mass-media o scrisoare prin care a prezentat poziția sa față de acest proiect de modificare a Codului Electoral, precum și o serie de propuneri și recomandări pentru îmbunătățirea în cadrul acestui proiect de lege a aspectelor menționate mai sus. De asemenea, Coaliția va participa activ la discutarea acestui proiect de lege în cadrul dezbaterilor publice care vor avea loc", menționează Nicolae Panfil.

S. C.

Ministerul Justiției inițiază procesul de elaborare a unui mecanism de asigurare a transparenței actului de justiție

Ministerul Justiției (MJ) inițiază procesul de consultare a proiectului propunerii de politică publică „Elaborarea unui mecanism de asigurare a transparenței actului de justiție". Primele dezbateri asupra noului proiect au fost organizate la 10 martie în incinta instituției.

Potrivit unui comunicat al MJ, proiectul este elaborat în contextul îndeplinirii obiectivelor noului Guvern, incluse în programul de activitate „Integrarea Europeană: Libertate, Democrație, Bunăstare" pentru anii 2009-2013, care prevede asigurarea transparenței justiției și instituirea unui sistem de publicitate a hotărîrilor și dosarelor.

Proiectul a fost elaborat de un grup de lucru creat în cadrul Ministerului Justiției, care a definit problema ce afectează pentru moment transparența actului de justiție, a stabilit obiectivele pe care politica urmează să le realizeze, a identificat cinci opțiuni de soluționare a problemei, precum și a analizat impactul fiecăreia dintre aceste opțiuni.

În procesul de elaborare a proiectului de document, a fost aplicată metodologia de evaluare ex-ante a impactului politicilor publice, implementată de Cancelaria de Stat cu asistența Proiectului DFID „Suport pentru implementarea Strategiei Naționale de Dezvoltare", obiectivul final fiind îmbunătățirea calității politicilor publice elaborate.

La dezbaterile publice asupra noului document au fost invitați reprezentanți ai Consiliului Superior al Magistraturii, Baroului Avocaților, Procuraturii Generale, Facultății de Drept a USM, Consiliului Național pentru Participare și ai organizațiilor neguvernamentale active în domeniul reformei în justiție etc.

Guvernul Republicii Moldova a dat aviz pozitiv legii cu privire la voluntariat

Recunoscînd importanța activităților de voluntariat, în promovarea valorilor și beneficiilor pentru societate, cabinetul de miniștri a dat aviz pozitiv pe 10 martie Legii cu privire la voluntariat.

Astfel, proiectul de lege reglementează promovarea și facilitarea participării cetățenilor Republicii Moldova, cetățenilor străini și apatrizilor, în spiritul solidarității civice, la acțiuni de voluntariat organizate de persoane juridice de drept public și privat fără scop lucrativ, precum și modul de realizare a voluntariatului. „Voluntariatul are o valoare socială care depășește considerabil valoarea economică și contribuie la consolidarea societății", a precizat ministrul Tineretului și Sportului, Ion Cebanu, în cadrul ședinței Guvernului. Scopul prezentului proiect îl constituie promovarea implicării active a persoanelor de orice vîrstă în activitățile societății și comunității, consolidarea și responsabilizarea civică a cetățenilor, valorificarea potențialului uman pentru necesitățile și nevoile societății. Potrivit ministrului Ion Cebanu, activitățile de voluntariat vor fi efectuate fără remunerare sau orice altă recompensă financiară în afară de cheltuielile efectuate pentru realizarea activității, care presupune cheltuieli de transport, alimentare, cazare, asigurare, în caz de necesitate de deplasare și alte cheltuieli indispensabile realizării activității de coluntariat.

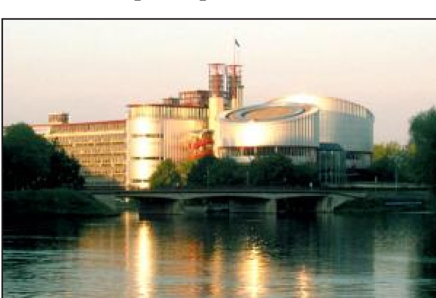

În Republica Moldova fenomenul de voluntariat nu este încă dezvoltat. Numărul total de voluntari este de aproximativ de 12 mii de persoane, dintre care 2000 sînt angajați. fapt ce reprezintă 3-5% din numărul funcționarilor publici. Legea voluntariatului urmează să fie adoptată de către Parlamentul R. Moldova.

173 de condamnări ale Moldovei la CEDO în valoare de circa 18,7 mln de euro

În ultimii ani, Republica Moldova a fost condamnată în 173 de cauze de Curtea Europeană a Drepturilor Omului (CEDO.

Potrivit Curții Supreme de Justiție, valoarea totală a sumelor dispuse spre încasare de la R. Moldova în temeiul hotărîrilor CEDO constituie circa 18,7 milioane de euro.

Din numărul total de 173 de condamnări, justiția moldovenească, potrivit Curții Supreme de Justiție, a admis greșeli în 103 cazuri, încasările alcătuind peste 4,3 milioane de euro.

Pe de altă parte, observatorii susțin că numărul dosarelor pierdute de Moldova la CEDO din cauza carențelor sistemului judiciar autohton ar fi mai mare.

În 2009, CEDO s-a pronunțat pe marginea a 30 hotărîri ce vizează Republica Moldova.

Unele bănci continuă să perceapă comision la plata facturilor

Unele bănci comerciale din Republica Moldova continuă și astăzi să perceapă comisionul de un leu pentru achitarea unei facturi la serviciile comunale. În octombrie 2009, premierul Vlad Filat a cerut, în baza mai multor plîngeri primite de la cetățeni, să nu mai fie perceput de către bănci comisionul de un leu pentru fiecare factură. Doleanța premierului a fost îndeplinită de către oficiile „Poștei Moldovei", care percepeau un tarif de 50 de bani pentru fiecare factură, dar nu și de băncile comerciale din Republica Moldova.

Ion Mărgineanu, directorul ÎM „Infocom", a declarat că instituția achită băncilor pentru încasarea bonurilor de plată perfectate de ei în baza contractelor încheiate cu acestea și, în principiu, cetățenii nu ar trebui să plătească suplimentar. Acesta a mai adăugat că „Infocom" s-a adresat băncilor pentru a clarifica problema taxei. Într-un răspuns adresat întreprinderii se spune că introducerea comisionului este motivată de veniturile modeste, care nu acoperă cheltuielile suportate de bancă în procesul de recepționare a facturilor.

De menționat că „Infocom" facturează 63% din fondul locativ al municipiului Chișinău pentru SA „Termocom", SA „Apă-Canal", Regia „Autosalubritate", ÎMS „Liftservice", ÎS „Radiocomunicații, SRL „Extindere", „Rețelele Electrice Chișinău" și gestionarii fondului locativ de diverse forme de proprietate.

Potrivit unor calcule, băncile comerciale care percep comision la achitarea facturilor obțin un profit substanțial. Lunar, numai ÎM „Infocom" perfectează circa 400 mii de bonuri de plată, la care se adaugă și facturile eliberate de SRL „Chișinău Gaz", ÎCS „Union Fenosa" SA și SA „Moldtelecom". Fără a lua în calcul facturile pentru internet, telefonie mobilă, televiziune prin cablu etc., numărul bonurilor perfectate lunar, doar în Chișinău, atinge cifra de un milion.

4 ONG-uri cer implementarea recomandărilor ONU

Patru organizaţii neguvernamentale (ONG), Centrul de Resurse pentru Drepturile Omului (CReDO), Institutul pentru Drepturile Omului (IDOM), Centrul Naţional al Romilor (CNR) şi Centrul pentru Drepturile Civile şi Politice din Geneva cer Guvernului Republicii Moldova mai mult dinamism şi transparenţă în vederea impementării recomandărilor Organizaţiei Naţiunilor Unite (ONU) în domeniul drepturilor omului. ONG-iştii cred că tergiversarea şi neimplementarea recomandărilor, care de altfel au fost lansate cu titlu de urgenţă, ar putea periclita procesul de asociere a ţării noastre la Uniunea Europeană. Reprezentanţii organizaţiilor susmenţionate au comunicat că termenul-limită pentru implementarea recomandărilor expiră în octombrie - noiembrie 2010. Mai grav stăm cu câteva recomandări din în domeniul discriminării rasiale, termenul-limită expirînd deja în 2009.

HRC cere

Comitetul pentru Drepturile Omului (HRC) al ONU a recomandat Guvernului Republicii Moldova să investigheze toate acuzaţiile aduse colaboratorilor organelor de drept, în special după evenimentele din aprilie trecut. În acelaşi context, comitetul de ramură al ONU a recomandat suspendarea colaboratorilor suspectaţi şi acordarea de compensaţii victimelor torturii. „După evenimentele din aprilie, ştim că au fost suspendaţi câţiva colaboratori de poliţie, dar peste o perioadă au fost repuşi în funcţie. Astăzi, Ministerul Afacerilor Interne nu dispune de un mecanism concret de suspendare. Referitor la compensaţii, Guvernul

Republicii Moldova, şi aici accentuez, Guvernul Republicii Moldova, nu cel actual şi nici cel precedent, nu a ajutat cu nimic victimele torturii din aprilie", a comentat Ion Guzun, jurist la IDOM.

Printre recomandările de urgenţă la acest capitol a mai fost inclusă necesitatea de a pune urgent capăt actelor de tortură care au loc în custodia poliţiei, instruirea colaboratorilor de poliţie şi personalul din detenţie, investigarea tuturor plîngerilor în detenţie. Tot aici s-a insistat asupra aplicării Legii cu privire la violenţa în familie, crearea adăposturilor pentru posibile victime, oferirea serviciilor de consiliere, instruire pentru colaboratorii organelor de drept în această privinţă. În acelaşi context, Comitetul pentru Drepturile Omului a ONU a cerut implementarea legilor deja în vigoare referitoare la prevenirea şi combaterea traficului de fiinţe umane, precum şi protecţia victimelor, acordarea asistenţei pentru integrarea socială a victimelor prin crearea centrelor şi serviciilor în toată republica.

CAT cu recomandările sale

Comitetul contra Torturii (CAT) din cadrul ONU a prezentat alte recomandări pentru care termenul-limită de implementare expiră în luna noiembrie curent. Atunci Comitetul de ramură al ONU va cere rezultate concrete de la Executivul moldovean în vederea mecanismului naţional de prevenire a torturii în locurile de detenţie, vizînd realizarea vizitelor regulate şi neanunţate în locurile de detenţie. Totodată, membrii CAT al ONU s-au arătat foarte îngrijoraţi de faptul că în aprilie, protestatarii au fost reţinuţi de poliţişti îmbrăcaţi în civil. Respectiv, una dintre recomandările Comitetului se referă la implementarea regulamentelor obligatorii care trebuie recunoscuţi în mulţime după uniformele speciale. „Acest lucru, evident, va permite identificarea uşoară a celor care comit acte de tortură şi în consecinţă, persoanele reţinute vor fi protejate faţă de maltratări", a mai comunicat juristul Guzun. Şi aici, CAT al ONU a recomandat Guvernului să prezinte scuze şi compensaţii corespunzătoare victimelor torturii.

Recomandările CERD au „expirat"

Încă în anul 2008 Comitetul pentru eliminarea tuturor formelor de discriminare rasială (CERD) al ONU a făcut un şir de recomandări Executivului de la Chişinău, iar termenul-limită pentru implementarea acestora a expirat anul trecut. Cei mai supăraţi pe Guvern, de această dată, s-au pronunţat reprezentanţii etniei rome, pentru că în această categorie cele mai multe recomandări au fost destinate lor. Guvernul se obliga să elaboreze planuri anuale pentru sprijinirea populaţiei rome şi să informeze referitor la măsurile întreprinse prin includerea organizaţiilor reprezentative în implementare. De asemenea, prin programe speciale, Executivul trebuia să asigure suport financiar familiilor rome pentru acoperirea cheltuielilor de şcolarizare, în special manuale şcolare, transport şi punerea la dispoziţie a unui număr de burse pentru studii în instituţiile de învăţământ superior pentru tinerii romi. „Noi am aşteptat să se facă publică acţiunea de implementare a programului, lucru care nu a fost realizat. Am aşteptat să fim invitaţi în grupul de lucru la realizarea programelor – nu s-a realizat. În consecinţă, termenul-limită pentru implementare a trecut încă în 2009, dar nu vedem niciun rezultat", a opinat preşedintele Centrului Naţional al Romilor (CNR) Nicolae Radiţă.

Comisie inefcientă

ONG-iştii spun că în scopul implementării recomandărilor ONU a fost creată şi o comisie interministerială, activitatea căreia au calificat-o ca fiind ineficientă. Ba chiar mai mult, componenţa comisiei respective nu a fost modificată, în ea figurând, în continuare, membrii fostului cabinet de miniştri. ONG-iştii au cerut, acţiuni concrete de la Guvern şi chiar şi-au anunţat sprijinul în vederea asigurării implementării recomandărilor ONU. „Comisia trebuie să includă şi reprezentanţi ai societăţii civile. Activitatea comisiei respective trebuie să fie publică, iar agenda de lucru să fie cunoscută din timp, astfel ca să putem veni şi noi cu propunerile şi recomandările noastre. De asemenea, credem că fiecărui minister trebuie să-i revină cîte o recomandare astfel ca implementarea să fie eficientă. Şi, evident, membrii comisiei să examineze periodic progresele înregistrate", a menţionat Sergiu Ostaf, director executiv CreDO.

ONG-iştii au remarcat că în martie 2011, Republica Moldova va fi audiată de Comitetul pentru Drepturile Omului al ONU şi se va insista asupra rezultatelor tuturor recomandărilor emise de ONU Executivului de la Chişinău. „Pînă în martie anul viitor nu este decît un an şi în ritmurile în care ne mişcăm, nu cred că Republica Moldova va face faţă audierilor", a adăugat Sergiu Ostaf, director exectiv CreDO. De altfel, reprezentaţii celor patru organizaţii obşteşti au opinat că neiplementarea recomandărilor ONU în domeniul drepturilor omului ar putea afecta serios procesul de asociere a ţării noastre la Uniunea Europeană.

Laura DUMBRAVĂ

Procuratura Generală a cerut anularea contractului ilegal privind înstrăinarea Circului, iar Ministerul Culturii este responsabil să readucă întreprinderea la stat

Procuratura Generală a stabilit că mai multe bunuri ce reprezintă patrimoniul cultural al ţării urmau a fi înstrăinate contrar legii. Printre acestea se numără „Circul din Chişinău" şi unele imobile ce aparţin Întreprinderii de stat „Agenţia de Impresariat", precum şi a unor bunuri ce se află în proprietatea teatrului „Luceafărul".

Potrivit Procuraturii Generale, acţiunile ilegale au fost comise în anii 2007-2009. Persoane cu funcţii de răspundere din cadrul Ministerului Culturii au contribuit la înstrăinarea în favoarea agenţilor economici privaţi a unor obiecte ce constituie patrimoniul cultural al ţării. Printre tranzacţii se numără contractul de dare în folosinţă pentru 29 de ani a Circului din Chişinău unei companii străine. „Contractul dat a fost numit de către părţi contract de uzufruct, însă au toate elementele unui contract de comodat, adică imobilul se dă în folosinţă gratis. A fost un contract simulat pentru a ascunde cu totul alte intenţii", a mentionat Victor Bantîş, procuror.

De asemenea, potrivit procurorilor, Întreprinderea de stat „Circul din Chişinău" a fost reorganizată contrar prevederilor legislaţiei în societate pe acţiuni şi scoasă ulterior, prin hotărîrea de Guvern din anul 2007, la privatizare. Aceasta a cerut Curţii de Apel Economice să anuleze contractul ilegal, Ministerului Culturii să reorganizeze Circul din societate pe acţiuni în întreprindere de stat, iar Agenţiei Proprietăţii Publice să excludă „Circul din Chişinău" din lista întreprinderilor supuse privatizării, stabilită prin Hotărîrea Guvernului nr.945 din 20.08.2007. „S-a făcut terenul pentru a fi privatizat. Clădirea Circului a fost plasată în capitalul social al societăţii pe acţiuni. Teoretic acum statul este proprietar a acţiunilor, dar nu al clădirii şi al terenului aferent", a mai spus sursa citată. Procuratura Generală a contestat şi contractul dintre ÎS „Agenţia de Impresariat" şi Fundaţia „Viitorul Moldovei" privind darea în folosinţă, administrare şi posesie, pe un termen de 29 de ani, a două imobile din Chişinău. „Tot pe un termen de 29 ani, au fost transmise în folosinţă, administrare şi posesie imobilele din str. Puşkin nr. 24 şi Alexandru cel Bun nr. 18 mun. Chişinău, prin încheierea a două contracte la 23.09.2009 de către administraţia Î.S. „Agenţia de Impresariat" cu Fundaţia „Viitorul Moldovei". Contractele de transmitere a imobilelor au fost încheiate de către conducerea Î.S. „Agenţia de Impresariat" cu mai multe încălcări de lege, inclusiv în lipsa acordului Ministerului Culturii, care este fondatorul întreprinderii. Procuratura Generală a înaintat în instanţa de judecată, în interesul Ministerului Culturii, o cerere de chemare în judecată în vederea anulării contractelor", se menţionează în comunicatul Procuraturii Generale.

În acelaşi timp, procurorii spun că nu pot declanşa urmărirea penală pe acest caz, deoarece nu au survenit anumite efecte ale contractelor semnate. Totodată, potrivit procuraturii, au fost depistate nereguli şi la Teatrul „Luceafarul".

„Pe faptul înstrăinării ilegale a monumentului de stat – „Palatul Grinfeld Daculov Rîşcanu", amplasat în mun. Chişinău, str. Bucureşti nr. 62, procuratura Anticorupţie la 23.10.2009 a dispus începerea urmăririi penale în baza art.328 alin.(1) Cod penal. Concomitent, Procuratura Generală a înaintat la Curtea de Apel Economică o acţiune civilă, în interesul Ministerului Culturii, privind recunoaşterea nulităţii contractului de vînzare-cumpărare a imobilului menţionat, încheiat la 22.07.2009 între Agenţia Proprietăţii Publice şi ÎCS „Maxelegant" SRL şi a actelor care au stat la baza încheierii acestuia. Controlul legalităţii fondării şi gestionării de către factorii de decizie a SA „Centrul Teatral Luceafărul" a patrimoniului şi finanţelor întreprinderii, la 01.03.2010 Procuratura Generală a dispus începerea urmăririi penale în privinţa ex-factorilor de decizie ai Ministerului Culturii în baza art.328 alin.(3) lit.d) Cod penal – depăşirea atribuţiilor de serviciu, soldate cu urmări grave. La fel, ca rezultat al încălcărilor depistate pe faptul dobîndirii ilicite de către SRL „Invizibil" a bunurilor SA „Centrul Teatral Luceafărul" în proporţii deosebit de mari, Procuratura Generală la 01.03.2010 a dispus începerea urmăririi penale în baza art.190 alin.(5) Cod penal – escrocheria şi conform art.335 alin.(3) lit.b) Cod penal – abuz de serviciu, soldat cu urmări grave", se menţionează în documentul emis de Procuratura Generală. Artur Cozma, fostul ministru al Culturii, nu a comentat deocamdată acuzaţiile care i se aduc.

S. C.

Mitropoliții la discuții cu premierul

Pentru prima data Mitropolitul Moldovei, Înalt Prea Sfințitul Vladimir, și Mitropolitul Basarabiei, Înalt Prea Sfințitul Petru, s-au asezat marți, 9 martie, la aceeași masă, la Guvern, pentru a discuta despre predarea religiei în școli cu premierul Vlad Filat.

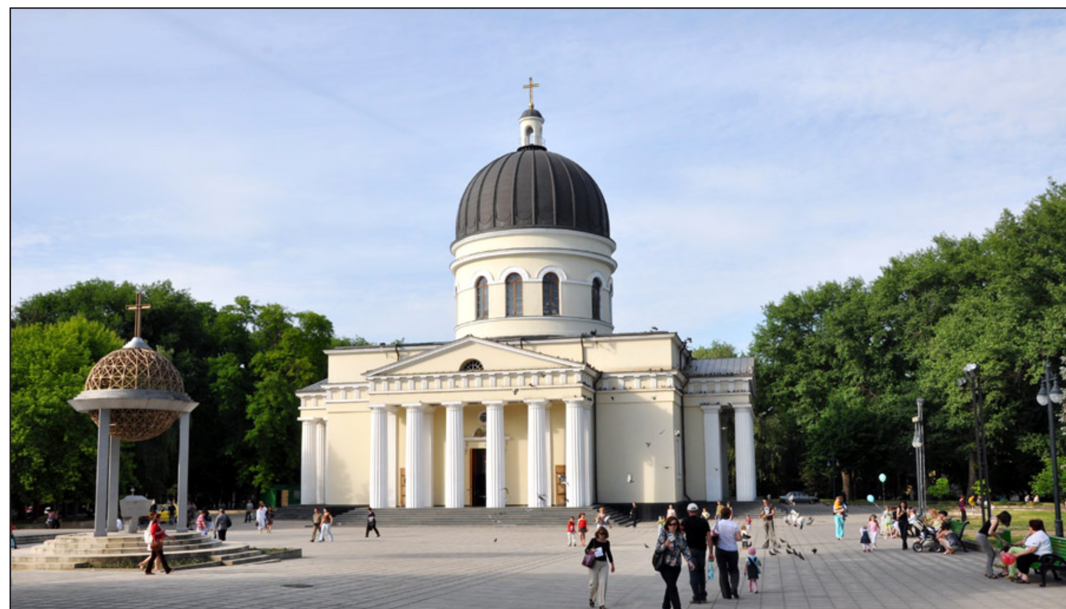
Subiectul principal al discuției l-a constituit predarea religiei în școală. În context, Premierul a menționat rolul determinant al Bisericii în soluționarea problemei moralității în Republica Moldova.

Vlad Filat a optat pentru aprobarea unui curs opțional de studiere a religiei de către elevi, cu acordul părinților. Totodată, prim-ministrul s-a pronunțat pentru efectuarea consultărilor ample cu reprezentanții Bisericii și a dezbaterilor publice asupra subiectului respectiv, pe parcursul lunii curente.

„Ne dorim ca Sfintele Sărbători de Paște în acest an să le sărbătorim avînd o decizie formalizată în acest sens, iar către 1 septembrie 2010 să avem și un cadru normativ pentru predarea religiei în școală", a specificat prim-ministrul.

ÎPS Vladimir și ÎPS Petru au apreciat inițiativa prim-ministrului, menționînd că primele adresări din partea Bisericii cu privire la introducerea religiei ca obiect de studiu în școală au fost înaintate autorităților încă în anul 1993.

„Pe parcurs, mai multe școli din republică au aplicat practica predării religiei în scoală, în calitate de curs opțional. Experiența lor a fost apreciată pozitiv în societate. Și părinții, și profesorii, și preoții au rămas mulțumiți", a precizat ÎPS Vladimir.

Mitropoliții au apreciat faptul că, actualmente, la abordarea problemei în cauză se stabilesc termene concrete și și-au exprimat speranța că scopul comun al autorităților statului și Bisericii Ortodoxe, cel de consolidare a societății și de promovare a credinței strămoșești către generațiile următoare, va fi realizat.

Mitropolitul Petru spune că în cazul în care nu se va ajunge la un numitor comun, atunci se va accepta și introducerea opțională a religiei.

În același timp, Mitropolitul Moldovei a anunțat că săptămîna viitoare va convoca o ședință cu toți preoții și episcopii pentru a decide dacă obiectul „religia" va fi introdus în școli în urma unui referendum sau prin lege, cum vine propunerea din partea premierului Filat. IPS Petru nu-și dorește un referendum.

„Am rămas satisfăcut de discuția noastră, pentru că Guvernul merge în întîmpinarea Bisericii Ortodoxe. Premierul propune ca instituirea religiei în școli să fie prin hotărîre de Guvern sau prin Lege, noi sîntem pentru referendum", a spus IPS Vladimir.

„Problema religiei în școală de mult trebuia rezolvată, dar cu fosta conducere comunistă nu prea am avut această înțelegere. Probabil se vor găsi modalități pentru predarea acestui curs. Mitropolia Basarabiei nu vrea referendum, mai bine să fie prin lege. S-au mai colectat semnături pentru referendum și stau acum prăfuite", a declarat, la rîndul său, Mitropolitul Basarabiei.

Tot la Guvern cei doi mitropoliți au discutat și despre aducerea focului haric la sărbătorile de Paște.

S. C.

◆ ***Ministerul Justiției***

Comitetul de Miniştri al Consiliului Europei a decis să înceteze supravegherea executării hotarîrii CEDO

Mitropolia Basarabiei versus Moldova

După mai bine de 8 ani de monitorizare, Comitetul de Miniștri a decis, în cadrul ședinței speciale privind drepturile omului, să înceteze supravegherea executării hotărîrii CEDO *Mitropolia Basarabiei versus Moldova*.

Reamintim că, în hotărîrea din 13 decembrie 2001, CEDO a constatat încălcarea de către autoritățile Republicii Moldova a Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, prin refuzul de a înregistra entitatea religioasă reclamantă.

În conformitate cu articolul 46 § 2 din Convenție, hotărîrea CEDO a fost transmisă Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei, care supraveghează executarea hotărîrilor definitive ale Curții Europene a Drepturilor Omului.

Din anul 2002 pînă în prezent, Comitetul de Miniștri a continuat supravegherea executării hotărîrii pentru că a considerat că autoritățile Republicii Moldova nu au îndeplinit toate măsurile necesare pentru executarea hotărîrii.

Deși au fost plătite sumele acordate de Curte reclamantei, Comitetul de Miniștri nu era satisfăcut de măsurile cu caracter general întreprinse de stat pentru a preveni încălcări similare, în special, referitor la calitatea legislației și practicile naționale privind înregistrarea cultelor și părților lor componente.

Grație eforturilor noului Guvern, autoritățile Republicii Moldova au reușit să demonstreze că statul nostru și-a îndeplinit integral obligațiile de executare a hotărîrii Mitropolia Basarabiei, inclusiv în partea ce ține de prevenirea unor încălcări similare.

În rezoluția sa privind încetarea supravegherii, Comitetul de Miniștri a remarcat progresele legislative realizate prin adoptarea Legii privind cultele religioase și părțile lor componente și a amendamentelor în Codul contravențional, în vederea ajustării la prevederile Convenției și jurisprudenței CEDO. De asemenea, Comitetul de Miniștri a ținut cont de ameliorarea practicilor naționale și depășirea problemelor instituționale de înregistrare a entităților religioase.

Analizînd măsurile întreprinse de Republica Moldova în ultima perioadă, Comitetul de Miniștri a conchis că măsurile întreprinse vor preveni încălcări similare celor constatate în cauza Mitropolia Basarabiei și că, astfel, Republica Moldova și-a îndeplinit obligațiile asumate de a executa hotărîrile CEDO, în conformitate cu articolul 46 § 1 din Convenție. În urma dezbaterilor, Comitetul de Miniștri a adoptat o rezoluție finală prin care a decis să înceteze supravegherea executării acestei hotărîri.

În același context, a fost încetată supravegherea executării hotărîrii *Biserica Adevărat Ortodoxă din Moldova și alții versus Moldova* din 27 februarie 2007, care se referă la încălcări similare ale Convenției.

Serviciul Vamal şi-a reorganizat structura, micşorînd numărul angajaților

În urma reorganizării instituționale a Serviciului Vamal (SV), care a demarat la începutul anului 2010, efectivul instituției a fost redus cu patru la sută, constituind astăzi 1896 de persoane. În același timp, aparatul central a fost reorganizat în două departamente – unul de aplicare a legii și unul de venituri și tehnologii informaționale, care constituie actualmente, prin noul statut obținut, pilonii de bază meniți să asigure stabilitatea întregului sistem vamal.

Declarația a fost făcută de Tudor Balițchi, directorul general al SV, în cadrul ședinței Comitetului Consultativ al Serviciului Vamal, care s-a desfășurat la sfîrșitul săptămînii trecute. Potrivit lui Balițchi, în cadrul realizării programului de reorganizare a activității SV, accentul a fost pus pe trei direcții strategice – redirecționarea resurselor spre activitățile cu caracter analitic cu efect direct asupra eficacității controlului vamal; managementul centralizat al activităților de combatere a fraudelor vamale, precum și valorificarea rațională și adecvată a competențelor colaboratorilor vamali.

Referindu-se la prioritățile în aplicarea măsurilor de prevenire și depistare a cazurilor de declarare incompletă în mod intenționat, Balițchi a precizat că acestea au fost realizate în special prin intensificarea controlului mijloacelor de transport, utilizînd scanere disponibile cu sisteme de raze „X-ray" și implementarea unor proceduri de vămuire speciale pentru anumite categorii de mărfuri.

În opinia directorului general al SV, măsurile respective au contribuit la eliminarea factorului uman, prevenirea cazurilor de contrabandă și minimizarea riscurilor de comitere a fraudelor vamale prin declarare falsă a mărfurilor la capitolul cantitate și valoare.

În vederea excluderii cazurilor de aplicare neuniformă a reglementărilor vamale în general și a regulilor de determinare a valorii în vamă în mod special, au fost create două posturi specializate în vămuirea anumitor categorii de mărfuri, în cadrul cărora au fost formate echipe specializate de control, consolidate capacitățile subdiviziunilor de control al valorii în vamă și antifraudă.

Balițchi a precizat că măsurile în cauză au fost întreprinse ca răspuns la multiple provocări și au avut drept scop corectarea imediată a efectelor negative asupra colectării drepturilor de import. În acest context, s-a menționat că Serviciul Vamal își propune optimizarea eforturilor în scopul eficientizării controlului vamal prin utilizarea pe larg a tehnologiilor informaționale, a analizei riscurilor, precum și a altor instrumente și tehnici de control vamal, care pînă în prezent nu au fost valorificate la nivel național.

Paşapoartele prin procură ar putea fi eliberate la consulate

Moldovenii de peste hotare ar putea să-și ridice pașapoartele de la consulatele și ambasadele țărilor în care se află. Cel puțin așa a propus premierul Vlad Filat în cadrul ședinței de Guvern din 10 martie.

În acest sens, se urmărește diminuarea costurilor exagerate pe care moldovenii urmează să le achite la eliberarea pașapoartelor prin procură. Procedura este mai anevoioasă și mai scumpă decît la eliberarea pașapoartelor fără procură.

„Pînă la urmă, situația rămîne cum spuneam eu, în momentul în care solicită eliberarea unui act, în special a pașaportului prin procură, cetățenii sînt nevoiți să aplice în regim de urgență și prețul este unul pe măsură. Solicit să fie verificată încă o dată și luate măsurile necesare", s-a adresat Filat ministrului Tehnologiilor Informaționale și Comunicațiilor, Alexandru Oleinic.

„Este adevărat, dar noi avem serviciul simplu de 30 de zile care costă 250 de lei ca și la pașaportul simplu. Procedura prin procură necesită niște intervenții adăugătoare și de aceea sînt un pic diferite, dar noi acum facem toate ajustările necesare ca să rezolvăm problema", a răspuns ministrul Tehnologiilor Dezvoltării Informaționale și Comunicațiilor.

• La solicitarea cititorilor

Reglementări legale referitoare la ajutorul social

Legea cu privire la ajutorul social reglementează cadrul legal privind garantarea posibilităţilor egale pentru familiile defavorizate prin acordarea unui ajutor social la un nivel garantat de stat. Această lege are drept scop asigurarea unui venit lunar minim garantat pentru familiile defavorizate prin acordarea unui ajutor social stabilit în conformitate cu evaluarea venitului global mediu lunar al fiecărei familii şi cu nevoia acesteia de asistenţă socială. De dreptul la ajutor social beneficiază familiile defavorizate în cazul în care toţi membrii adulţi ai acesteia se încadrează în cel puţin una dintre următoarele situaţii:

a) au atins vîrsta necesară pentru stabilirea pensiei conform legislaţiei;

b) sînt persoane încadrate în diferite grade de invaliditate;

c) sînt şomeri înregistraţi la agenţia teritorială pentru ocuparea forţei de muncă în a cărei rază teritorială îşi au domiciliul şi care nu refuză un loc de muncă sau participarea la servicii de stimulare a ocupării forţei de muncă oferite de agenţi;

d) îngrijesc un copil mai mic de 3 ani;

e) îngrijesc un membru/membri ai familiei încadraţi în gradul I de invaliditate care necesită îngrijire conform concluziei Consiliului de expertiză medicală a vitalităţii, îngrijesc un copil/copii invalizi din aceeaşi familie sau o persoană în vîrstă de peste 75 de ani din aceeaşi familie conform concluziei Consiliului medical consultativ. Familiile ai căror membri realizează venituri provenite din salarizare, cu timp integral sau parţial, sau din activitatea de antreprenoriat pot solicita acordarea dreptului la ajutor social cu condiţia că ceilalţi membri adulţi ai acesteia se încadrează în situaţiile menţionate.

La determinarea dreptului la ajutor social se exclud membrii familiilor care:

a) deţin cetăţenia Republicii Moldova însă nu domiciliază pe teritoriul acesteia;

b) execută o pedeapsă privativă de libertate;

c) satisfac serviciul militar în termen;

d) se află la întreţinerea statului.

Cuantumul lunar al ajutorului social se stabileşte ca diferenţa dintre venitul lunar minim garantat al familiei şi venitul global al acesteia. Venitul lunar minim garantat al familiei reprezintă suma cuantumurilor veniturilor lunare minime garantate stabilite pentru fiecare membru al acesteia. Cuantumul venitului lunar minim pentru fiecare

membru al familiei se stabileşte după cum urmează:

a) 100% din venitul lunar minim garantat pentru solicitant;

b) 70% din venitul lunar minim garantat pentru fiecare alt membru adult al familiei;

c) 50% din venitul lunar minim garantat pentru fiecare copil;

d) plus 30% din venitul lunar minim garantat pentru fiecare adult încadrat într-un grad de invaliditate;

e) plus 50% din venitul lunar minim garantat pentru fiecare copil invalid;

f) plus 10% din venitul lunar minim garantat dacă persoana încadrată într-un grad de invaliditate este unicul adult din familie. Nivelul venitului lunar minim garantat se stabileşte anual prin Legea bugetului de stat.

La stabilirea venitului global al familiei se iau în considerare veniturile obţinute în formă bănească din munca retribuită, din toate tipurile de activitate antreprenorială, prestaţiile de asigurări şi asistenţă socială, veniturile realizate din folosirea terenurilor agricole şi a loturilor de pămînt, precum şi alte tipuri de venituri, inclusiv cele din proprietate. La evaluarea bunăstării familiei în vederea stabilirii ajutorului social se iau în considerare componenţa familiei şi bunurile mobile şi imobile pe care le are în proprietate familia, utilizînd un set de caracteristici care identifică bunăstarea. Deţinerea anumitor bunuri mobile şi imobile, precum şi unele caracteristici ale familiei sînt considerate drept indicator al bunăstării, exprimat în puncte. Dacă punctajul este mai mare decît cel stabilit, familia nu este eligibilă pentru acordarea dreptului la ajutor social. Modul de evaluare a bunăstării familiei şi setul de caracteristici pentru evaluarea bunăstării familiei, exprimate în puncte, se aprobă de către Guvern. La calcularea venitului global al familiei se iau în considerare veniturile curente realizate de membrii acesteia.

Ajutorul social se stabileşte în baza cererii de acordare a ajutorului social depusă de unul dintre membrii familiei cu capacitatea deplină de exerciţiu, desemnat de aceasta, sau, în cazurile prevăzute de lege, de către reprezentantul legal al acesteia. Ajutorul social este stabilit de către direcţia/secţia asistenţă socială şi protecţie a familiei. Direcţia/secţia asistenţă socială şi protecţie a familiei verifică selectiv la domiciliul solicitantului informaţiile conţinute în cererea de acordare a ajutorului social. Ajutorul social se stabileşte pentru o perioadă ce nu va depăşi 2 ani şi va fi revizuit la intervenirea oricărei schimbări ce ar putea influenţa cuantumul ajutorului social stabilit. Ajutorul social se acordă începînd cu luna în care a fost înregistrată cererea de acordare a ajutorului social la direcţia/secţia asistenţă socială şi protecţie a familiei.

Plata ajutorului social se efectuează lunar, de către Casa Naţională de Asigurări Sociale, prin intermediul instituţiei financiare selectate pe bază de concurs. În cazul în care cuantumul lunar calculat al ajutorului social pentru o familie este mai mic de 25 de lei, acesta se achită o dată la 6 luni printr-o plată care reprezintă suma ajutorului social pentru lunile respective. Regulamentul privind modul de stabilire şi plată a ajutorului social se aprobă de către Guvern.

Modificarea cuantumului ajutorului social se efectuează în următoarele situaţii:

a) modificarea venitului lunar minim garantat al familiei;

b) modificarea informaţiilor care au fost depuse anterior.

Modificarea cuantumului ajutorului social se efectuează de către direcţia/secţia asistenţă socială şi protecţie a familiei.

Plata ajutorului social încetează în următoarele cazuri:

a) familia nu mai îndeplineşte condiţiile prevăzute de prezenta lege;

b) familia îşi schimbă locul de trai;

c) persoana solitară care a beneficiat de ajutor social a decedat sau a fost declarată dispărută. În termen de 15 zile de la data emiterii deciziei, direcţia/secţia asistenţă socială şi protecţie a familiei comunică în scris despre încetarea plăţii ajutorului social atît beneficiarului, în cazurile menţionate la literele a) şi b), cît şi Casei Naţionale de Asigurări Sociale. Decizia privind acordarea sau neacordarea ajutorului social, modificarea sau încetarea plăţii acestuia, precum şi cea privind recuperarea sumelor încasate nejustificat, poate fi contestată în instanţa de contencios administrativ. Evidenţa beneficiarilor de ajutor social se efectuează de către direcţia/secţia asistenţă socială şi protecţie a familiei, Casa Naţională de Asigurări Sociale şi Ministerul Protecţiei Sociale, Familiei şi Copilului, prin crearea unui sistem informaţional automatizat.

♦ *Avocatul dvs. la domiciliu*

La întrebări răspunde juristul Vitalie MODRÎNGĂ

?

Anterior împotriva mea a fost înaintată o cerere de chemare în judecată care prin decizie definitivă a fost respinsă ca neîntemeiată. Persoana care anterior m-a chemat în judecată m-a prevenit că înaintează o altă cerere. Vreau să ştiu cum ar putea acţiona instanţa de judecată în asemenea caz.

M. Ionescu, mun. Chişinău

Ţinînd cont de cele expuse în adresare, în baza art. 265 din Codul de procedură civilă, instanţa judecătorească urmează să dispună încetarea procesului deoarece alin.(1) lit. b) al acestui articol prevede luarea unei asemenea decizii în cazul în care între un litigiu între aceleaşi părţi, cu privire la acelaşi obiect şi pe aceleaşi temeiuri s-a emis o hotărîre judecătorească rămasă irevocabilă sau o încheiere de încetare a procesului în legătură cu renunţarea reclamantului la acţiune sau cu confirmarea tranzacţiei dintre părţi. Conform art. 266 alin. (1) din acelaşi cod, instanţa judecătorească dispune încetarea procesului printr-o încheiere, care poate fi atacată cu recurs. Potrivit alin.(2), pronunţînd încheierea de încetare a procesului, instanţa judecătorească menţionează că nu se admite o nouă adresare în judecată a aceleiaşi părţi cu privire la acelaşi obiect şi pe aceleaşi temeiuri.

?

Vreau să ştiu care este termenul de prescripţie pentru cazul relaţiilor familiale.

Marina Apostol, mun. Chişinău

Conform art. 8 alin.(1) din Codul familiei cerinţele ce ţin de relaţiile familiale sînt imprescriptibile, cu excepţia cazurilor cînd termenele pentru apărarea dreptului lezat sînt prevăzute în mod expres de acelaşi cod. Potrivit alin. (2) la examinarea cerinţelor ce ţin de relaţiile familiale, instanţa judecătorească aplică normele care reglementează prescripţia în conformitate cu prevederile articolelor respective ale Codului civil.

Stimaţi cititori!

Redacţia va răspunde la întrebările Dvs. numai la prezentarea acestui cupon.

Întrebarea trebuie formulată clar şi cît mai concis, pe o foaie aparte.

Decupaţi cuponul şi, împreună cu întrebarea Dvs., trimiteţi-l pe adresa: Chişinău, 2009, str. A. Mateevici nr. 60, bir. 222.

Cupon DREPTUL
Numele, prenumele:
Adresa:
(martie 2010, nr. 9(316)

Tinerii vor stagii de practică plătite

Remunerarea stagiilor de practică şi mai multe manuale în universităţi, asta au cerut pe 9 martie tinerii din Mişcarea Acţiunea Europeană. Aceştia au solicitat Ministerului Educaţiei să remunereze stagiile obligatorii cu cel puţin echivalentul unei burse de gradul 2, astfel încît studenţii să-şi poată acoperi transportul şi o masă pe zi.

Drept soluţie, tinerii propun introducerea unor măsuri de stimulare a agenţilor economici prin înlesniri fiscale, pentru ca aceştia să ofere tinerilor stagii de formare, cu scopul angajării lor ulterioare.

În acest an, a precizat Andrei Păvăloi, „63 000 de studenţi vor efectua stagii de practică fără să primească remuneraţie pentru munca depusă". De asemenea, a mai precizat acesta, „stagiile sînt de multe ori formale, situaţie care nu-i ajută pe studenţi".

O altă problemă prezentată de tineri este lipsa manualelor. „În condiţiile în care 71% dintre studenţi (adică 76,1 mii persoane) achită taxe cuprinse între 6 mii şi 14 mii de lei, aceştia nu beneficiază de manuale, fiind nevoiţi să achite bani pentru a le achiziţiona sau fotocopia", a spus Sergiu Baltaga, vicepreşedinte al OTMAE.

Noul ambasador al României îngrijorat de modul în care percep moldovenii cetăţenia română

Ambasadorul desemnat al României, Marius Lazurca, afirmă ca se va opune trivializarii cetăţeniei române. Oficialul a declarat într-un interviu că „obţinerea cetăţeniei române de către moldoveni este un drept incontestabil, însă ea nu poate fi transformată într-un simplu instrument de garantare a libertăţii de mişcare".

Lazurca a mai spus că acordarea vizelor sau permiselor de mic trafic la frontieră tuturor cetăţenilor moldoveni nu este obiectivul fundamental al României. „Ceea ce noi ne dorim este ca ei să nu mai aibă nevoie de ele pentru a călători liber", spune ambasadorul. Lazurca a mai spus că România îşi propune ca într-o bună zi steagul Moldovei să fluture în faţa instituţiilor europene de la Bruxelles.

Ambasadorul, propus pentru această funcţie în luna februarie, a mai declarat într-un interviu că îşi doreşte să ajungă la Chişinău după sărbătorile de Paşte.

Citaţii în judecată

Judecătoria Economică de Circumscripţie solicită prezentarea reprezentantului SRL „Rom Prim", pentru data de 25 martie 2010, ora 14.00, la şedinţa de judecată (bdul Ştefan cel Mare nr. 73, bir. 221, et. 2) în calitate de pîrît pe cauza civilă intentată de SRL „Modeco Prim".

Prezenţa este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părţii absente.

Judecător Aurica Us

***

Judecătoria Economică de Circumscripţie, în conformitate cu art. 108 CPC al RM, solicită prezentarea reprezentantului SRL „Revot Imobil", Tanasieva Irina, reprezentantul SRL „Narcis", pentru data de 2 aprilie 2010, ora 9.00, la şedinţa de judecată (bdul Ştefan cel Mare nr. 73, bir. 230) în calitate de pîrîţi pe cauza civilă intentată la cererea cet. Steţco Valentina către Burminschi, Cotruţa, Cucerena etc.

Prezenţa este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părţii absente.

Judecător Al. Rotari

***

Judecătoria Economică de Circumscripţie, în conformitate cu art. 108 CPC al RM, solicită prezentarea reprezentantului SRL „Alişan şi R", pentru data de 6 aprilie 2010, ora 10.15, la şedinţa de judecată (bdul Ştefan cel Mare nr. 73, bir. 213, et. 2) în calitate de pîrît la cererea SRL „Rumitox" privind încasarea sumei de 3735 lei.

Prezenţa este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părţii absente.

Judecător Ion Stepanov

***

Judecătoria Economică de Circumscripţie solicită prezentarea obligatorie a reprezentantului SRL „Snack Group" cu sediul în Chişinău, str. Varniţa nr. 14/2, pentru data de 13 aprilie 2010, ora 11.45, la şedinţa de judecată (bdul Ştefan cel Mare nr. 73, bir. 219) în calitate de pîrît pe cauza civilă intentată la cererea SA „Moldcell" mun. Chişinău.

Prezenţa este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părţii absente.

Judecător Z. Talpalaru

***

Judecătoria Economică de Circumscripţie solicită prezentarea reprezentantului SRL „Crigart-Lux", pentru data de 22 aprilie 2010, ora 11.40, la şedinţa de judecată (bdul Ştefan cel Mare nr. 73, bir. 225) în calitate de pîrît pe cauza civilă intentată de „Baza de Transport Auto nr. 6" SA.

Prezenţa este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părţii absente.

Judecător Iu. Ţurcan

***

Judecătoria Centru mun. Chişinău solicită prezentarea cet. Ertagaev Egor, pentru data de 16 martie 2010, ora 13.30, la şedinţa de judecată (str. Bulgară nr. 43, bir. 55) în calitate de pîrît pe cauza civilă la acţiunea cet. Kreceler Ruxanda.

Judecător Ion Ţurcan

***

Judecătoria Centru mun. Chişinău solicită prezentarea cet. Carasi Serghei, pentru data de 19 martie 2010, ora 10.45, la şedinţa de judecată (str. Bulgară nr. 43, bir. 55) în calitate de pîrît pe cauza civilă la acţiunea cet. Carasi Tatiana.

Judecător Ion Ţurcan

***

Judecătoria Centru mun. Chişinău solicită prezentarea cet. Repeţchii Igor Leonid, pentru data de 30 martie 2010, ora 8.40, la şedinţa de judecată (str. Bulgară nr. 43, bir. 61) în calitate de pîrît pe cauza civilă, la acţiunea cet. Jeleznova Olga către Repeţchii Igor intervenient Direcţia pentru Protecţia Drepturilor Copilului privind decăderea din drepturile părinteşti.

Judecător Djeta Chistol

***

Judecătoria Centru mun. Chişinău solicită prezentarea cet. Pocitarenco Oleg C/P: 0961505556839 cu ultimul domiciliu cunoscut în satul Bulboaca, Anenii Noi în calitate de pîrît şi reprezentantul SRL „Progamacons"cu sediul în Chişinău, str. M. Varlaam nr. 65, of. 205 în calitate de copîrît, pentru data de 30 martie 2010, ora 9.00, la şedinţa de judecată (str. Bulgară nr. 43, bir. 48) unde va avea loc examinarea cauzei civile la cererea SA „ÎM şi Compania Consulting Grup".

Judecător E. Palanciuc

***

Judecătoria Centru mun. Chişinău solicită prezentarea cet. Ceban Alexei, pentru data de 31 martie 2010, ora 8.30, la şedinţa de judecată (str. Bulgară nr. 43, bir. 49) în calitate de reclamat pe cauza civilă la acţiunea CA „Garanţie" SA privind încasarea prejudiciului material.

Judecător N. Mazur

***

Judecătoria Centru mun. Chişinău solicită prezentarea cet. Perevoznic Andrei Victor, pentru data de 14 aprilie 2010, ora 14.00, la şedinţa de judecată (str. Bulgară nr. 43, bir. 43) în calitate de reclamat pe cauza civilă la acţiunea reclamantului Perevoznic Victor Ion privind încasarea pensiei alimentare.

Judecător A. Andronic

***

Judecătoria Buiucani mun. Chişinău solicită prezentarea reprezentantului ÎCS „Modangeli" SRL, pentru data de 22 aprilie 2010, ora 10.00, la şedinţa de judecată (str. M. Viteazul nr. 2, bir. 606) în calitate de pîrît pe cauza civilă nr.2-1250/2010 la acţiunea cet. Cocoş Emilia privind încasarea datoriei.

Judecător Ghenadie Plămădeală

***

Judecătoria Rîşcani mun. Chişinău, în conformitate cu art. 108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Al Merei Husein, pentru data de 30 martie 2010, ora 11.30, la şedinţa de judecată (str. Kiev nr. 3, bir. 14) în calitate de pîrît pe cauza civilă la acţiunea cet. Al Merei Veronica privind desfacerea căsătoriei.

Judecător Nina Arabadji

***

Judecătoria Rîşcani mun. Chişinău solicită prezentarea reprezentantului SRL „Groz-Centru", pentru data de 1 aprilie 2010, ora 15.30, la şedinţa de judecată (str. Kiev nr. 3, bir. 2) în calitate de pîrît pe cauza civilă la acţiunea lui Rotaru Voirel privind încasarea datoriilor şi penalităţilor.

Judecător Oleg Melniciuc

***

Judecătoria Rîşcani mun. Chişinău solicită prezentarea cet. Oreşchina Olga cu domiciliul în Chişinău, str. Grădinilor nr. 56, apt. 4, pentru data de 21 aprilie 2010, ora 16.00, la şedinţa de judecată (str. Kiev nr. 3, bir.33) în calitate de pîrît pe cauza civilă la acţiunea SRL „Cebacot" privind încasarea prejudiciului material.

Judecător Gh. V. Bîrnaz

***

Judecătoria Rîşcani mun. Chişinău solicită prezentarea cet. Delinschi Nicolae şi Delinschi Natalia, pentru data de 3 mai 2010, ora 9.00, la şedinţa de judecată (str. Kiev nr. 3, bir.30) în calitate de pîrît pe cauza civilă intentată de Direcţia pentru Protecţia Drepturilor Copilului sect. Rîşcani în interesele cet. Delinscaia Iana privind decăderea din drepturile părinteşti.

Judecător V. Negru

***

Judecătoria Rîşcani mun. Chişinău solicită prezentarea cet. Duca (Gureanova) Olga, pentru data de 1 iunie 2010, ora 9.00, la şedinţa de judecată (str. Kiev nr. 3, bir. 20) în calitate de pîrît pe cauza civilă la acţiunea lui Gusac E. privind anularea contractelor de vînzare-cumpărare.

Judecător V. Ilaşco

***

Judecătoria Botanica mun. Chişinău solicită prezentarea cet. Friptuleac-Belciug Mihail, pentru data de 25 martie 2010, ora 10.30, la şedinţa de judecată (str. Zelinski nr. 13, bir. 17) în legătură cu examinarea cauzei civile la acţiunea lui Şustov Stanislav privind încasarea datoriei şi dobînzii de întîrziere.

Judecător Viorica Mihaila

***

Judecătoria Botanica mun. Chişinău solicită prezentarea cet. Cocervei Dorian, pentru data de 14 aprilie 2010, ora 9.00, la şedinţa de judecată (str. Zelinski nr. 13, bir. 9) în legătură cu examinarea cauzei civile la cererea ÎM „Moldcell" SA privind încasarea datoriei.

Judecător V. Stratan

***

Judecătoria Botanica mun. Chişinău solicită prezentarea cet. Curbanova Iuliana, pentru data de 27 aprilie 2010, ora 8.30, la şedinţa de judecată (str. Zelinski nr. 13, bir. 1) în legătură cu examinarea cauzei civile la cererea SRL „Cebacot" privind încasarea prejudiciului.

Judecător Viorica Puica

***

Judecătoria Cahul, în conformitate cu art. 108 şi art. 103 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Neghinî Angela, născută la 28.11.1984, cu ultimul domiciliu cunoscut în satul Lebedenco, Cahul, pentru data de 30 martie 2010, ora 16.00, la şedinţa de judecată (Cahul, str. Victoriei nr. 8, bir. 211) în calitate de pîrît , în cauza civilă cu nr. 2-489/2010 privind desfacerea căsătoriei, la cererea reclamantului Neghinî Ghenadi. Pîrîtei i se propune să prezinte probele de care dispune referitor la pricină. În caz de neprezentare a probelor şi de neprezentare a pîrîtei în instanţă, pricina va fi examinată în lipsa ei.

Judecător Vitalie Movilă

***

Judecătoria Drochia, în conformitate cu art. 108 CPC al RM, solicită prezentarea obligatorie a reprezentantului ÎM „INTERMAG" SRL cu sediul în Chişinău, str. Albişoara nr. 15, pentru data de 14 aprilie 2010, ora 13.30, la şedinţa de judecată (Drochia, str. 31 August 1989 nr. 7, bir. 8) în calitate de pîrît pe cauza civilă intentată la cererea lui Curjos Serghei privind repararea prejudiciului cauzat prin asigurarea acţiunii.

Prezenţa este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părţii absente.

Judecător V. Zaporojan

***

Judecătoria Soroca solicită prezentarea cet. Cazacu Mihail, pentru data de 29 martie 2010, ora 9.00, la şedinţa de judecată (Soroca, str. Independenţei nr. 62, bir. 1) în calitate de pîrît pe cauza civilă privind desfacerea căsătoriei.

Judecător Negru Alexandru

***

Judecătoria Soroca solicită prezentarea cet. Şoimu Viorel, pentru data de 29 martie 2010, ora 9.30, la şedinţa de judecată (Soroca, str. Independenţei nr. 62, bir. 1) în calitate de pîrît pe cauza civilă privind desfacerea căsătoriei.

Judecător Negru Alexandru

***

Judecătoria Ciocana mun. Chişinău, în conformitate cu art. 108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Vantrup Elena Ion, a.n. 14.12.1953 cu ultimul domiciliu în Chişinău, str. I. Vieru nr. 18/1, apt. 65, pentru data de 29 martie 2010, ora 9.00, la şedinţa de judecată (str. M. Sadoveanu nr. 24/1, bir. 313.) în calitate de pîrît pe cauza civilă intentată de APLP 54/183 privind încasarea datoriei.

Judecător Ouş Ludmila

Elveţienii au respins înfiinţarea instituţiei „avocatul pentru animale "

Elveţienii au respins prin referendum iniţiativa de a înfiinţa funcţia de „avocat pentru animale", cu 70,5% din voturile celor care s-au prezentat recent la urne. Referendumul a fost iniţiat de organizaţia elveţiană pentru drepturile animalelor (PSA) şi, dacă proiectul ar fi trecut, ar fi obligat fiecare din cele 26 de cantoane să numească un avocat care să reprezinte animalele în justiţie. Grupul pentru drepturile animalelor şi-a justificat iniţiativa prin necesitatea de a proteja animalele domestice şi pe cele de companie împotriva abuzurilor. Deşi fermierii şi guvernul s-au opus acestei propuneri, activiştii au reuşit să strîngă suficiente semnături pentru a impune un referendum.

„Aceste măsuri sînt inutile pentru animale", susţine un comitet alcătuit din membri ai mai multor partide politice, denumit „NU inutililor avocaţi pentru animale". „Avocaţii nu pot împiedica aceste abuzuri pentru că ei intervin după producerea abuzului", argumentează ei.

Dar Antoine Goetschel, numit în 2007 „avocat pentru animale" la Zürich, nu este de acord cu acest lucru. „Oamenii acuzaţi de comportament crud faţă de animale îşi pot angaja un avocat, dar animalele nu. Aici intervin eu".

600 000 de spanioli au protestat contra legalizării avortului

Legea permite efectuarea avorturilor pînă în a 14-a săptămînă de sarcină. Noul act normativ va intra în vigoare în luna iulie.

Peste 600 de mii de susţinători ai opoziţiei conservatoare şi reprezentanţi ai Bisericii Catolice au protestat în mai multe oraşe din Spania împotriva legalizării avorturilor. Noua lege urmează să intre în vigoare în luna iulie.

„Criminalilor", „Nu avortului, dar vieţii", au strigat demonstranţii care au blocat piaţa Sol, din centrul Madridului. Potrivit noului act normativ, avorturile sînt permise pînă în a 14-a săptămînă de sarcină. Actuala legislaţie permite efectuarea întreruperilor de sarcină numai dacă sănătatea fizică sau psihică a mamei sînt în pericol.

Nicio femeie nu poate fi ameninţată cu închisoarea sau trimisă după gratii pentru că avortează, a replicat premierul socialist José Luis Rodriguez Zapatero.

Această lege este ultima dintr-o serie de decizii ale guvernului de la Madrid care au provocat reacţia vehementă a Bisericii Catolice. Executivul a simplificat procedurile pentru obţinerea divorţului şi a legalizat căsătoriile între homosexuali.

Aniversări

Valeriu ZUBCO, procurorul general al Republicii Moldova

Mult stimate domnule Valeriu Zubco,

Un om ales cuprinde expresia imensă a mai multor însuşiri. Însuşirile cu care a fost înzestrată prin excelenţă personalitatea dumneavoastră cu siguranţă vă ajută în depăşirea tuturor problemelor inerente nobilului domeniu în care v-aţi afirmat.

Şi aceasta pentru că dumneavoastră nu vă lăsaţi doborît de împrejurări, făcîndu-ne să înţelegem că atunci cînd vremurile sînt mai tulburi trebuie să fim mai pregătiţi să le înfruntăm.

Aveţi un stil aparte de a munci, de a face dreptate, ce presupune tenacitate, eforturi excepţionale, elan şi crez, cîştigînd prin aceasta stima şi respectul tuturor, plasîndu-vă în rîndul personalităţilor notorii antrenaţi în afirmarea şi propagarea idealurilor dreptăţii.

Şi dacă orice aniversare constituie un prilej de a rezuma ceva, cu siguranţă putem afirma că dumneavoastră aveţi ce pune pe cîntarul realizărilor astfel încît să tragă greu.

Ajuns aici cu un spirit hotărît şi devotat, vă dorim multă sănătate, împliniri dintre cele mai frumoase. Gîndurile luminoase să vă facă viaţa cît mai senină, iar faptele bune să adune în preajmă cît mai multă lume cu suflet nobil.

Mulţi ani şi cît mai multe clipe de revelaţie sufletească!

* * *

Pentru fiecare om ziua în care s-a născut este una deosebită. Astfel, de o semnificaţie aparte sînt aceste splendide zile de primăvară pentru: **Veronica Negru,** judecător Rîşcani mun. Chişinău - 40 de ani; **Ion Guţu,** judecător Făleşti – 60 de ani; **Vasile Stihi,** judecător Teleneşti – 55 de ani – personalităţi de vază în justiţia naţională care marchează remarcabile aniversări.

Mult stimaţi omagiaţi, ne bucură nespus de mult că dumneavoastră aţi ales ca destin de a sluji cu credinţă legea şi de a apăra demnitatea umană, fapt ce vă conferă acea alură inconfundabilă de oameni ai Sfintei Dreptăţi fără de care totul în jur ar părea un haos imens.

Vă admirăm, vă respectăm, vă preţuim. Iar aniversările dumneavoastră ne oferă plăcutul prilej de a vă adresa sublime cuvinte de felicitare. Vă dorim să aveţi parte de cît mai multă sănătate, multă căldură sufletească, bunăstare, fericire şi împliniri dintre cele mai frumoase.

La mulţi ani!

* * *

Zilele acestea şi-au aniversat ziua de naştere **Elena Aramă**, doctor habilitat în drept, profesor universitar Facultatea de Drept USM; **Silvia Goncear**, magistru în drept, lector universitar Facultatea de Drept USM; **Natalia Chibac**, magistru în drept, lector universitar Facultatea de Drept USM; **Doina Cuciurca**, magistru în drept, lector universitar Facultatea de Drept USM, **Rodica Iordanov**, conferenţiar universitar, lector superior, Facultatea de Drept USM; **Daniela Demenciuc**, magistru în drept, lector universitar Facultatea de Drept USM; **Oleg Televca**, magistru în drept, lector universitar Facultatea de Drept USM; **Victor Moraru**, doctor în drept, profesor universitar Facultatea de Drept USM; **Nina Arabadji** judecător Rîşcani, mun. Chişinău; **Valeriu Pădurari,** judecător Bălţi; **Viorel Puşcaş,** judecător Bălţi; **Tatiana Mostovoi-Filimancov**, procuror Leova; **Ana Carasec**, procuror secţie Secţia generală; **Natalia Demidova,** procuror serviciu Serviciul coordonare, organizare şi control; **Angela Mindrigan**, specialist principal Secţia generală; **Nadejda Barbalat**, procuror secţie Secţia analiză, prognoză şi elaborări; **Daniela Melnic**, specialist programator cancelaria Procuraturii anticorupţie; **Maria Cojocari**, procuror Căuşeni; **Vadim Vasilos**, specialist principal Secţia generală; **Ruslan Caşu**, procuror Secţia nr. 2; **Valeriu Chitoraga**, procuror, şef Secţie de conducere a urmăririi penale; **Andrei Formusatii**, procuror Bălţi.

Mult stimaţi omagiaţi, este o onoare pentru noi să vă adresăm sincere şi calde urări de sănătate. Apreciem străduinţa, devotamentul, abnegaţia, responsabilitatea cu care vă îndepliniţi obligaţiile pe nobilul tărîm al justiţiei.

Vă dorim să aveţi parte de acum încolo doar de împliniri şi realizări care să vă întregească pe deplin fericirea.

La mulţi ani!

Cu profund respect,
membrii Consiliului de administraţie al Uniunii Juriştilor,
Echipa *Dreptul* şi *Revista naţională de drept*

Echipa redacţiei Vă adresează un Apel de unire şi sprijin. Vă sîntem recunoscători că sînteţi abonaţii noştri şi susţineţi ziarul. Noi avem nevoie de acest ajutor şi vom rămîne alături de Dvs.

Divertis

Ce strategii folosesc magazinele pentru a ne stoarce de bani

Dacă analizăm strategiile pe care marile lanţuri de magazine le folosesc pentru a-şi determina clienţii să cumpere cît mai multe produse, ajungem la concluzia că nimic nu se face la întîmplare: amenajarea magazinului, aranjarea produselor în raft, politica de preţuri, ofertele speciale sau campaniile publicitare, totul este pus în practică doar pentru a ne convinge să lăsăm cît mai mulţi bani la casele de marcat.

Să vedem ce metode folosesc comercianţii pentru a-şi maximiza vînzările, şi cum putem ieşi totuşi din magazine fără să avem buzunarele goale.

Strategii de creştere a vînzărilor

1. Indiferent de numărul şi cantitatea produselor pe care doreşti să le cumperi, nu intri într-un hipermarket fără cărucior. Acesta este însă mult mai mare decît ar fi normal, tocmai pentru a te determina să cumperi cît mai mult – de cîte ori vi s-a întîmplat să puneţi în cărucior cîteva produse, iar acesta să para totuşi gol?

2. Produsele esenţiale – pîine, carne, lactate – se află în spatele magazinului, clientul fiind pus în situaţia de a traversa tot magazinul pentru a-şi cumpăra o pine, spre exemplu. Astfel, cresc şansele ca el să cumpere mai multe produse decît şi-a propus iniţial.

3. De ce guma de mestecat şi batoanele de ciocolată sînt aşezate lîngă casele de marcat? Pentru că acest tip de produse sînt cumpărate din impuls – de cîte ori aţi aruncat un pachet de gumă în căruciorul de cumpărături cît timp aţi stat la coadă?

4. Aranjarea produselor în rafturi nu se face oricum – cele care se vînd cel mai bine sînt plasate în mijlocul raftului, în timp ce produsele scumpe sînt plasate la colţuri, astfel încît să treci de două ori pe lîngă ele.

Mai mult, produsele scumpe sînt plasate la nivelul ochiului pentru o mai mare vizibilitate, iar cele ieftine se află în rafturile de jos.

5. Prin modul în care sînt amenajate, magazinele încearcă să te determine să te opreşti de cît mai multe ori. De ce? Pentru că ori de cîte ori te opreşti, există posibilitatea de a cumpăra ceva.

6. Unele preţuri sînt greu de comparat. Ce costă mai puţin: 330 de grame la 30 lei, sau 500 de grame la 30,8 lei? Multă lume se uită la preţ cînd cumpără ceva, iar magazinele pot alege gramaje neobişnuite pentru produsele proprii, astfel încît să nu poată fi comparate cu ale concurenţei.

7. False „chilipiruri" – uneori, produsele sînt aruncate într-un coş pentru a da senzaţia că sînt ieftine, deşi nu sînt.

8. Produsele scumpe sau care aduc profituri mari (electronice, cosmetice etc.) sînt poziţionate la intrarea în magazin, pentru a-ţi atrage atenţia asupra lor înainte de a fi prea obosit şi/sau de a rămîne fără bani. Mai mult, acestea beneficiază de spaţii generoase şi reclamă pe măsură, ceea ce nu se întîmplă în cazul produselor ieftine sau mai puţin profitabile.

9. Noi avem cele mai mici preţuri! De cîte ori aţi auzit sloganuri de genul: „Dacă găsiţi în altă parte mai ieftin, noi vă returnăm de X ori diferenţa"? OK, încercaţi să găsiţi acel produs în altă parte…

Sau, chiar dacă unii clienţi găsesc aceleaşi produse în altă parte la un preţ mai mic, statistic vorbind, extrem de puţini se întorc la magazinul iniţial pentru a cere diferenţa. Iar comercianţii ştiu asta.

Ce putem face pentru a contracara aceste strategii

1. Nu luaţi un cărucior decît dacă aveţi neapărat nevoie. Dacă vă faceţi cumpărăturile folosind un coş de mînă pe care să îl „căraţi" prin tot magazinul, vă veţi gîndi de două ori înainte de a cumpăra ceva.

2. Alcătuiţi-vă o listă de cumpărături şi nu luaţi decît ceea ce scrie pe listă. Dacă intraţi în magazin cu gîndul de a cumpăra „ce îmi lipseşte prin casă", în mod sigur vă veţi umple căruciorul.

3. Analizaţi ofertele doar din punctul de vedere al preţului şi al gramajului. Restul reprezintă doar marketing şi ambalaj.

4. Nu treceţi de mai multe ori pe lîngă acelaşi raft pentru că ezitaţi să cumpăraţi un anumit produs. Dacă aţi plecat de la raft fără să îl cumpăraţi, în momentul în care vă întoarceţi, există multe şanse să îl puneţi în cărucior.

5. Atunci cînd căutaţi cele mai ieftine produse, luaţi la voi un calculator de buzunar pentru a compara mai uşor preţurile.

6. Înainte de a ajunge la casă, aruncaţi o privire în cărucior şi întrebaţi-vă dacă aveţi nevoie de tot ce aţi pus în el. Altfel, nu vă jenaţi să cereţi persoanei de la casa de marcat să pună deoparte produsele pe care nu mai doriţi să le cumpăraţi.

Deci, iată unde este fericirea!

Oamenii mulţumiţi de viaţa pe care o duc, sub toate aspectele ei, vorbesc mai mult decît cei aflaţi la polul opus. Tot ei tind să vorbească mai puţin fără rost, arată un studiu recent.

Psihologii de la Universitatea Arizona şi Washington au vrut să afle dacă felul în care vorbesc oamenii este dictat sau nu de satisfacţia interioară. În acest sens, voluntarii au fost înregistraţi timp de mai multe zile, discursul lor fiind atent analizat, şi au fost supuşi unor teste care să identifice nivelul lor de fericire.

Conform LiveScience, a reieşit că persoanele mulţumite, fericite cu viaţa lor, vorbeau cu 70% mai mult decît cei mai puţin fericiţi, tot ele petrecînd şi cu 25% mai puţin timp singure.

Cei mulţumiţi de viaţa lor foloseau de două ori mai multe substantive în conversaţii şi se fereau de discuţiile fără substanţă şi bîrfesc cu o treime mai puţin decît ceilalţi, se mai menţionează în revista „Psychological Science".

Caleidoscop

Idee de afaceri pentru studenţii moldoveni

Trei studenţi de la o facultate din Iaşi participă la ore în locul celor leneşi. Bineînţeles, contra cost. 15 roni, adică vreo 60 de lei moldoveneşti costă două ore de cursuri.

Un curs de trei ore face cu 20 de lei moldoveneşti mai mult. Oferta a prins repede, iar ideea promite să fie copiată curînd.

Studenţii ingenioşi şi-au făcut chiar şi un blog, unde îşi promovează afacerea. „După un weekend bubuit cu alcool, weed shoape şi alte tipe decît prietena, ştim sigur că luni ai prefera să-ţi dregi mahmureala tot în vreo crîşmă. Aşa că îţi venim în ajutor", explică tinerii pe blog.

Lucrurile, spun cei trei, Alex, Bogdan şi Alina, se desfăşoară foarte simplu: clientul dă banii în avans, spune numele şi grupa din care face parte, numele profesorului şi problema e rezolvată, atît cît „să mai fie un suflet în sală". Înlocuitorii nu îşi asumă însă răspunderea în cazul în care sînt prinşi de profesori şi nu returnează banii. „Noi facem asta strict pentru bani", a spus Alina. Prezenţa pentru un semestru întreg costă 200 de lei, iar tinerii spun că ar merge chiar şi la examene în locul altora. Bineînţeles, preţul e mult mai mare şi stabilit în funcţie de dificultatea materiei. Studenţii au primit cu bucurie vestea că pot lipsi liniştiţi de la cursuri.

FONDATORI:
Universitatea de Stat din Moldova, Uniunea Juriştilor din Moldova
Redactor-şef: Gheorghe AVORNIC

Reporteri: Irina BUREA, Stelina CIOBANU, Lilia STRÎMBANU, Laura DUMBRAVĂ
Jurist: Vitalie MODRÎNGĂ
Redactor-stilizator: Gheorghe CHIRIŢĂ
Machetator: Maria BONDARI
Contabila: Maria JOSANU

Adresa redacţiei:
MD 2009, Chişinău, str. A. Mateevici, 60, bir. 222. Pentru vizitatori: intrarea din str. Bănulescu-Bodoni. Tel.: 57-77-52. Fax: 57-76-90.
DREPTUL · Date bancare: c/d 222472202641. BC Banca Socială. BIC:BSOCMD 2x722. c/f 37934018.

Tiparul executat la tipografia "Prag-3".
Indice – 21596
Tiraj 4600
Com. 419